

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

Kjøbenhavns Garnisonsfygehus indrettedes 1818 i dets nuværende Bygninger i Rigensgade, der allerede da vare 30—60 Aar gamle, en enkelt (Officerlazarettet) endog 150 Aar. De havde tidligere bl. a. været benyttede til Klædefabrik. I 1867 knyttedes til Garnisonsfygehuset det i 1806 opførte Søetatens Hospital, idet der mellem Krigsministeriet og Marineministeriet blev truffet en Overenskomst, ifølge hvilken Søværnets syge skulde optages i Garnisonsfygehuset, imod at Søetatens Hospital med Inventar for største Delen stillede til Raadighed for nævnte Sygehus. Søetatens Hospital anvendtes derefter først som Reservehospital, senere som Epidemihospital for syge Jaavel af Hæren som af Flaaden, og denne sidste Benyttelse finder Sted endnu.

I en Arrække syntes Garnisonsfygehuset, medens det endnu var nyt indrettet som Hospital og laa mere frit, i det hele at tilfredsstille de Fordringer, Datiden stillede til Indretningen af et større Sygehus. Men i Tidens Løb ere disse Fordringer undergaaede en fuldstændig Forandring, navnlig efter at det er blevet almindelig erkendt, at det, for at sikre et gunstigt Forløb af Sygdommene og et heldigt Resultat af de syges Behandling, er af største Vigtighed at tilvejebringe saa gode hygiejniske Forhold som muligt i de Bygninger, der skulle optage de syge, og efter at de Hjælpemidler, der benyttes til Sygdomserkenelse og Sygebehandling, ere blevne forøgede i betydelig Grad og have stillet Krav til særskilte og ofte særlig indrettede Lokaler (Operationsstuer, Kliniker, Laboratorier m. fl.). Man har bestræbt sig for saa vidt muligt at tilfredsstille den nyere Tids Fordringer, og siden 1871 er der i dette Djemed i stor Udstrækning foretaget saadanne Ombygninger og Nybygninger, som vare nødvendige for Sygehusets forsvarlige Virksomhed, og som overhovedet lode sig udføre med dets givne Bygningsform og dets indskrænkede Plads. Disse Forbedringer kunde dog kun blive ufuldstændige, medens adskillige ønskelige eller nødvendige Forandringer slet ikke kunde udføres, og da tilmed Sengepladsernes Antal blev formindsket ved de skete Ombygninger, da Sygehusets oprindelige friere Veltgenhed gik tabt ved Opførelsen af høje Bygninger rundt omkring det, da Sygehustjenesten led mere og mere ved det tæt bebyggede Kvarters rygende Skorstene, for-

noget Gadedædsel og Gadedøj, og da den tilfattede Isolation af suittomme syge i Søetatens gamle og daarligt indrettede Hospital kun ufuldstændigt kunde gennemføres, blev det efterhaanden erkendt nødvendigt at tilsræbe Opførelsen af et nyt Garnisonsfygehus med en fuldstændig adskilt Epidemifdeling. I 1888 fremkom der fra en i den Anledning nedsat Kommission et Forslag til 2 nye Sygehuse i Kjøbenhavn, eet for Hæren og eet for Søværnet. Omstændighederne hindrede den Gang Sagens videre Fremme, bl. a. fordi man ikke kunde finde passende Grundarealer til de 2 Sygehuse. Man arbejdede da i de følgende Aar videre paa tidsvarende Forbedringer af Garnisonsfygehusets Bygninger og af Søetatens Hospital for at afhjælpe de værste af de forekommende Mangler, men adskillige af de paatrængende nødvendige Forbedringer kunde paa Grund af Plads- og Bygningsforholdene kun udføres ufuldkomment og mange af de søletligste Ulemper var det umuligt at afhjælpe. En Del af dem er i de sidst forløbne Aar traadt endnu stærkere frem, og det maa nu anses for umuligt at foretage noget yderligere til Sygehusets Udvidelse og Forbedring.

I det følgende skal man give en kortfattet Fremstilling af de væsentligste Ulemper og Mangler, der forefindes ved Kjøbenhavns Garnisonsfygehus i dets nuværende Tilstand.

a) Sygehusbygningerne i Rigensgade.

Sygehusets Omgivelser. Sygehuset er beliggende paa en tidligere Kirkegaard i et tæt befolket og mindre renligt Kvarter, til alle Sider omgivet af til Dels høje Bygninger, deriblandt flere Fabriker med stærkt rygende Skorstene. Beboerne af en Del af disse Bygninger have frit Indblik i og Rapport til Sygestuerne og Sygehusgaarden. Den stærkt tiltagende Vognfærdsel og Vognalarm paa den stenbrolagte Gade er til Plage for de syge og til Gene for Lægerne ved mange Underjøgelse af Patienterne.

Hovedbygningens Indretning. Sygestuerne findes næsten alle i den samme Bygning (Sygehusets Hovedbygning), anbragte i 3 Etager, og de ere tillige med de dertil sig sluttende Lokaler (Sygeplejersteværelser, Tekøkkener, Klosetter) samlede om-